

Tutkimusosio

Kansalaiset: Verot ennallaan tai alemmaksi

KAKS – Kunnallisalalan kehittämissätiö selvitti kevään 2020 Ilmapuntari-tutkimuksessa kansalaisten näkemyksiä verotuksesta. Aluksi vastaajille esitettiin lista eri veromuotoja ja kysyttiin, mitä niille tulisi tehdä tulevaisuudessa, jos ajattelee asiaa julkisten palveluiden ja maan talouden turvaamisen kannalta. Kysytyjä veromuotoja oli kaikkiaan kymmenen. Suhtautumista verotukseen selvitettiin myös asenneväittämällä. Vastaajille esitettiin viisi verotusta sivuavaa väittämää, joihin tuli ottaa kantaa puolesta tai vastaan.

Verot ennallaan tai alemmaksi

Suomalaiset eivät ole innokkaita nostamaan mitään veroja, vaikka tavoitteena olisi maan talouden ja julkisten hyvinvointipalveluiden turvaaminen. Pääsääntöisesti eri verot olisi säilytettävä ennallaan ja eräitä osin jopa laskettava.

Suomalaisista enemmistö haluaa säilyttää kunnallisveron (64 %) ja ansiotuloveron valtiolle (56 %) ennallaan. Puolet pitäisi myös arvonlisäveron ja muut välilliset verot (50 %) sekä yhteisöveron (49 %) nykyisellään. Kiinteistöveronkin (47 %) ennallaan pitämistä kannattaa lähes joka toinen. Kaikissa näissä veroissa toiseksi suosituin vaihtoehto on verojen alentaminen.

Noin puolet kannattaa perintö- ja lahjaveron (53 %) alentamista. Lähes joka toinen olisi halukas alentamaan myös ajoneuvoveroa (auton käyttömaksua) (45 %) ja autoveroa (44 %). Energia- ja muiden ympäristöverojen laskijoita (38 %) ja lähes sama määrä kuin ennallaan pitäjiäkin (37 %).

Veroja ei haluta korottaa

Pääomaverotuksen korotus saa ainoana joka kolmannen suomalaisen (33 %) kannatuksen. Ennallaan sen pitäisi lähes kaksi viidestä. Arvonlisäverotuksen ja muiden välillisten verojen korottaminen saa kaikkein vähiten kannatusta. Välillisiä veroja korottaisi vain yksi kahdestakymmenestä (6 %). Muidenkin verojen korotuksen kannattajia on vähän, joka kymmenes tai yksi viidestä.

Puoluekanta on yhteydessä mielipiteisiin. Perussuomalaisten ja kokoomuksen kannattajat ovat muita innokkaampia alentamaan ansiotuloverotusta. He myös halusivat laskea autoveroa sekä perintö- ja lahjaveroja. Kokoomuksen tukijoita miellyttäisi myös arvonlisäveron alentaminen. SDP:n ja vasemmistoliiton tukijat ilahtuisivat, jos yhteisöveroa kiristettäisiin. Vihreiden kannattajat olisivat tiukentamassa energia- ja ympäristöveroja.

Kunnallisverotus on asia, jonka osalta eri puolueiden kannattajien keskuudessa vallitsee miltei konsensus. Kaikkien puolueiden tukijoiden keskuudessa selvä enemmistö säilyttäisi kunnallisveroäyrin ennallaan. Kuntatyyppi ja asuinalue eivät erottele suhtautumista kunnallisveroon. Valtaosa säilyttäisi kuntaveron nykyisellä tasolla omassa asuinkunnassaan.

Väestöryhmittäiset erot suhtautumisessa ansiotuloveroon valtiolle ovat kokonaisuudessaan aika vähäisiä. Ylempien toimihenkilöiden ja suurituloisten keskuudessa on ainoastaan hieman keskimäärää enemmän niitä, jotka toivovat ansiotuloverotuksen keventämistä.

Puolet suomalaisista arvioi oman verotuksen liian ankaraksi

Vastaajille esitettiin kyselyssä viisi väittämää, jotka koskivat verotusta maassamme. Kansalaisista lähes neljä viidestä (78 %) tyrmää väitteen, että verotus on Suomessa liian löysää. Vain yksi seitsemästä (14 %) on valmis hyväksymään väittämän.

Niukka enemmistö (53 %) suomalaisista yhtyy väitteeseen ”oma verotukseni on liian ankaraa”. Kaksi viidestä (39 %) kiistää henkilökohtaisen verotuksen säälimättömyydestä. Näkemykset oman verotuksen kireydestä ovat yhteydessä tulotasoon ja sosiaaliseen asemaan. Mitä suuremmat tulot, sitä vakuuttuneempia ollaan siitä, että itseensä kohdistuva verotus on liiallista. Pienituloiset torjuvat sen, että henkilökohtainen verotus olisi liian ankaraa.

Ammatin mukaan ylemmät toimihenkilöt ja eläkeläiset pitävät henkilökohtaista verotusta liian tiukkana. Etenkin opiskelijat torjuvat ajatuksen henkilökohtaisten tulojen verotuksen ankaruudesta. Yrittäjät jakaantuvat kahteen leiriin. Lähes joka toinen yhtyy väitteeseen oman verotuksen liiallisuudesta ja samansuuruinen osuus torjuu sen.

Puoluekannan mukaan perussuomalaisten (70 %) ja kokoomuksen (62 %) kannattajat ovat vakuuttuneita oman verotuksen ankaruudesta. Myös enemmistö SDP:n (52 %) ja keskustan (53 %) kannattajista uskoo oman henkilökohtaisen verotuksen olevan liian kovakouraista. Vihreiden ja vasemmistoliiton tukijat poikkeavat muista siten, että enemmistö torjuu ajatuksen verotuksen liiallisesta kovuudesta.

Kaksi viidestä (41 %) on taipuvainen hyväksymään väittämän, jonka mukaan verotus Suomessa on oikeudenmukaista. Niukka enemmistö (52 %) torjuu väitteen oikeudenmukaisesta verotuksesta. Työntekijät, yrittäjät ja työttömät ovat keskimäärää tyytymättömämpiä verotuksen oikeudenmukaisuuteen.

Muita varmempia verotuksen oikeudenmukaisuudesta ovat korkeasti koulutetut, ylemmät toimihenkilöt ja opiskelijat. Työntekijät, työttömät ja yrittäjät löytävät toisensa suhtautumisessa verotuksen oikeudenmukaisuuteen. He ovat keskimäärää tyytymättömämpiä. Puoluekannan mukaan ääripäitä edustavat perussuomalaisten ja keskustan tukijat. Perussuomalaisten kannattajien keskuudessa enemmistö torjuu väitteen verotuksen oikeudenmukaisuudesta, kun keskustan kannattajat yhtyvät väitteeseen.

Verotuksen painopistettä ansiotuloista kuluttamiseen

Enemmistö (54 %) kansalaisista on sitä mieltä, että verotuksen painopistettä tulisi siirtää ansiotulojen verottamisesta kulutuksen verottamiseen. Vajaa kolmannes (31 %) vastustaa ehdotusta. Ajatus ansioiden verotuksen muuntamisesta kulutuksen verottamisen suuntaan saa tukea korkeasti koulutetuilta, ylempiltä toimihenkilöiltä, yrittäjiltä ja eläkeläisiltä.

Puoluepoliittisesti enemmistö SDP:n, kokoomuksen, keskustan ja vihreiden kannattajista hyväksyisi verotuksen painopisteen siirtämisen kohden kulutuksen verottamista. Perussuomalaisten ja vasemmistoliiton tukijat jakaantuvat tässä asiassa kahteen lähes tasasuureen leiriin, kannattajiin ja vastustajiin.

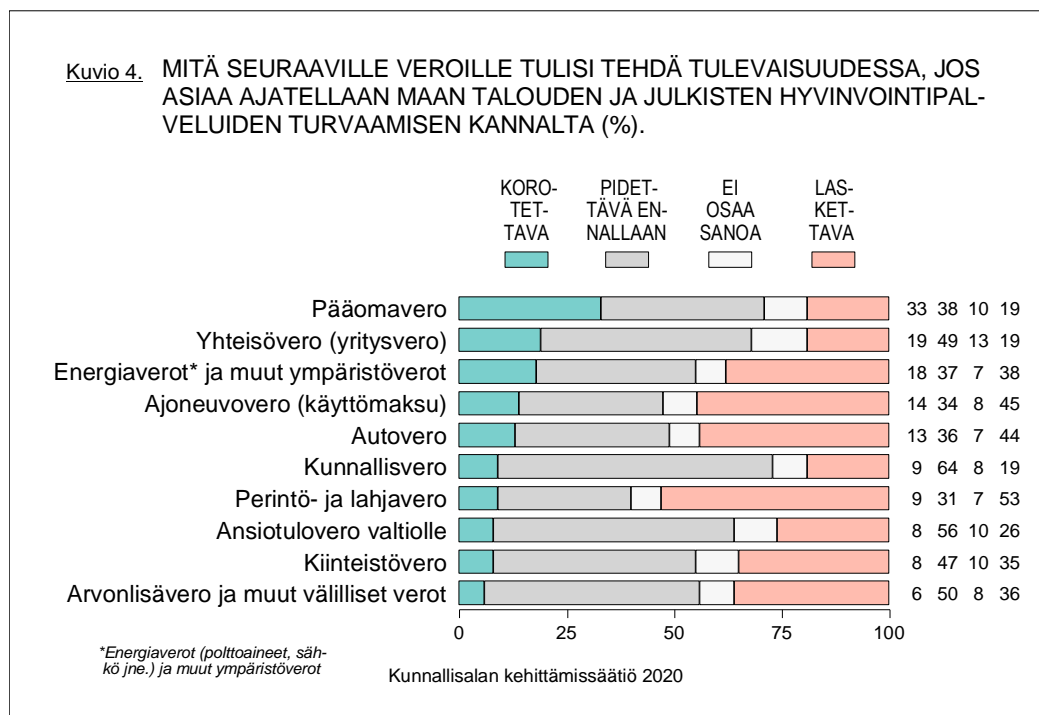
Ei tukea tasaverolle

Vastaajille esitettiin väittämä ”Suomessa tulisi ottaa käyttöön tasavero, jossa veroa maksettaisiin tietyn summan ylittävistä tuloista kiinteän prosenttin mukaan”. Suomalaisilla ei ole selkeää näkemystä siihen, miten tasaveroon pitäisi suhtautua. Ehdotus tasaveroon siirtymisestä saa taakseen vain kolmanneksen (32 %). Enemmän kuin kaksi viidestä (44 %) torjuu ajatuksen. Noin neljänneksellä ei ole mielipidettä asiasta.

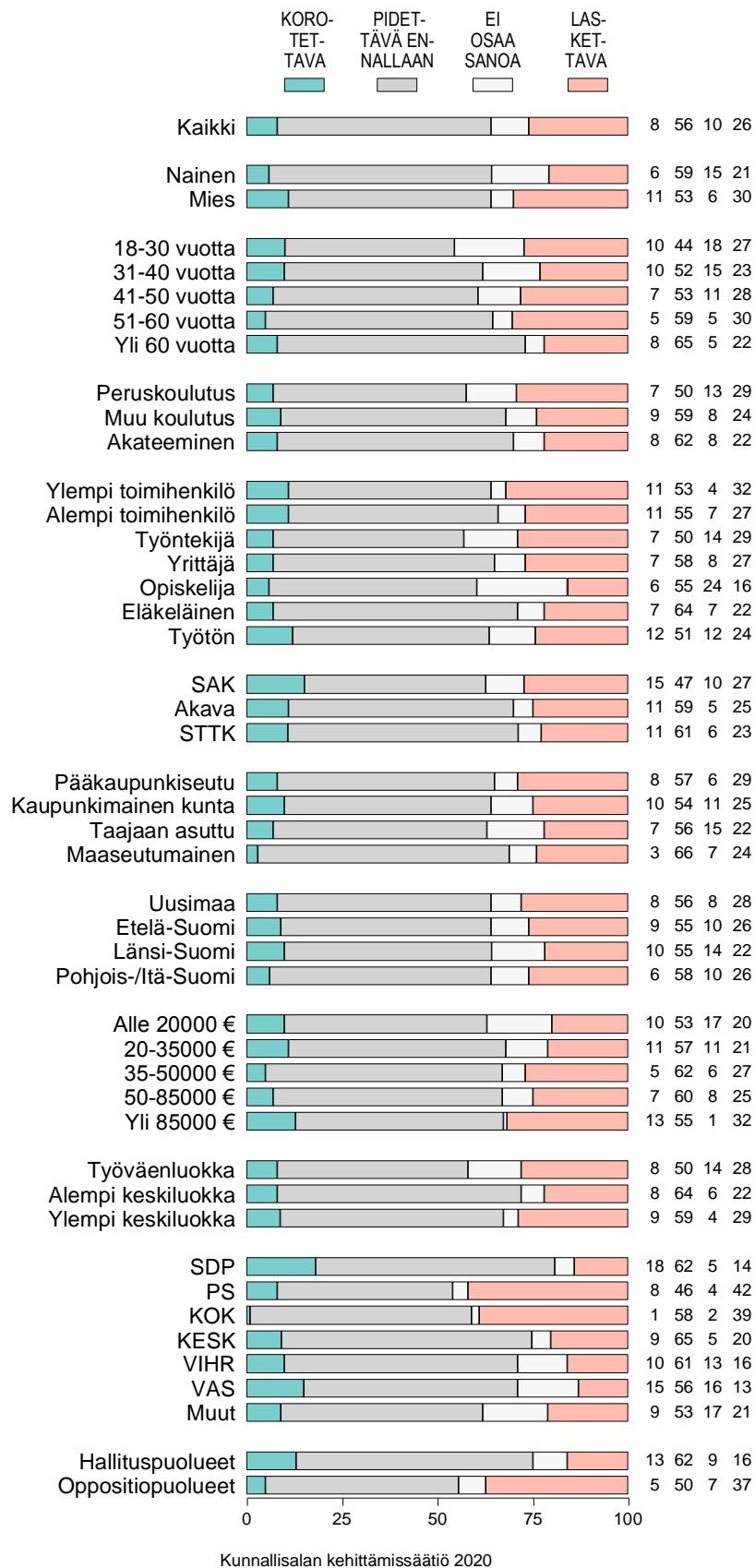
Ehdotus tasaveroon siirtymisestä ei saa taakseen enemmistöä yhdenkään väestöryhmän keskuudessa. Keskimäärää enemmän kannatusta ilmenee hyvätuloisten, yrittäjien ja kokoomuksen kannattajien keskuudessa. Ylemmät ja alemmat toimihenkilöt sekä etenkin vasemmistoliiton tukijat suhtautuvat muita kielteisemmin tasaveroon. Naisten, nuorten ja työväestön keskuudessa on huomattavan paljon niitä, joilla ei ole mielipidettä asiasta.

Tutkimuksen toteutus. KAKS- Kunnallisalan kehittämissäätöön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 13.–18.3.2020. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1 053. Vastaajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineistosta suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

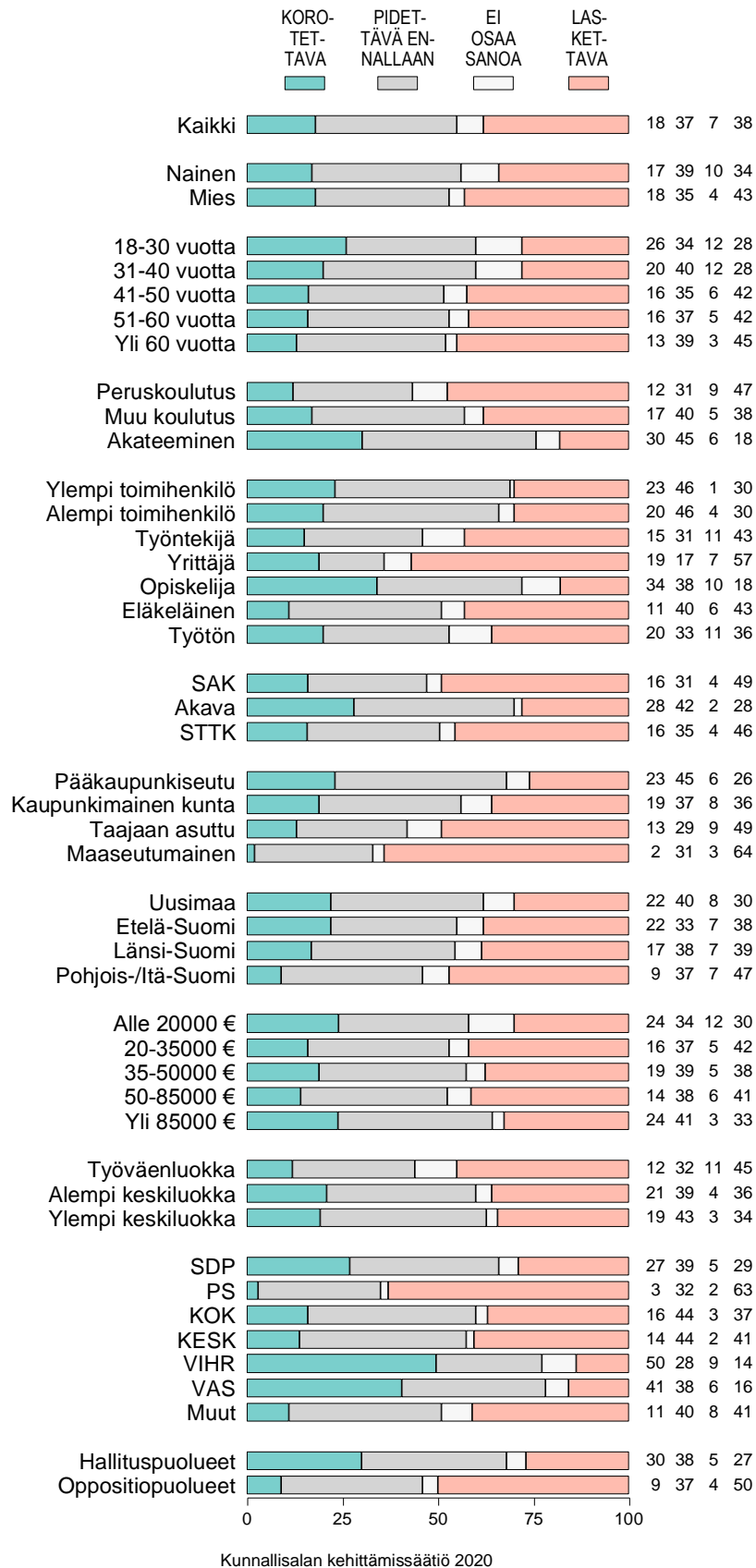
Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400-570087.

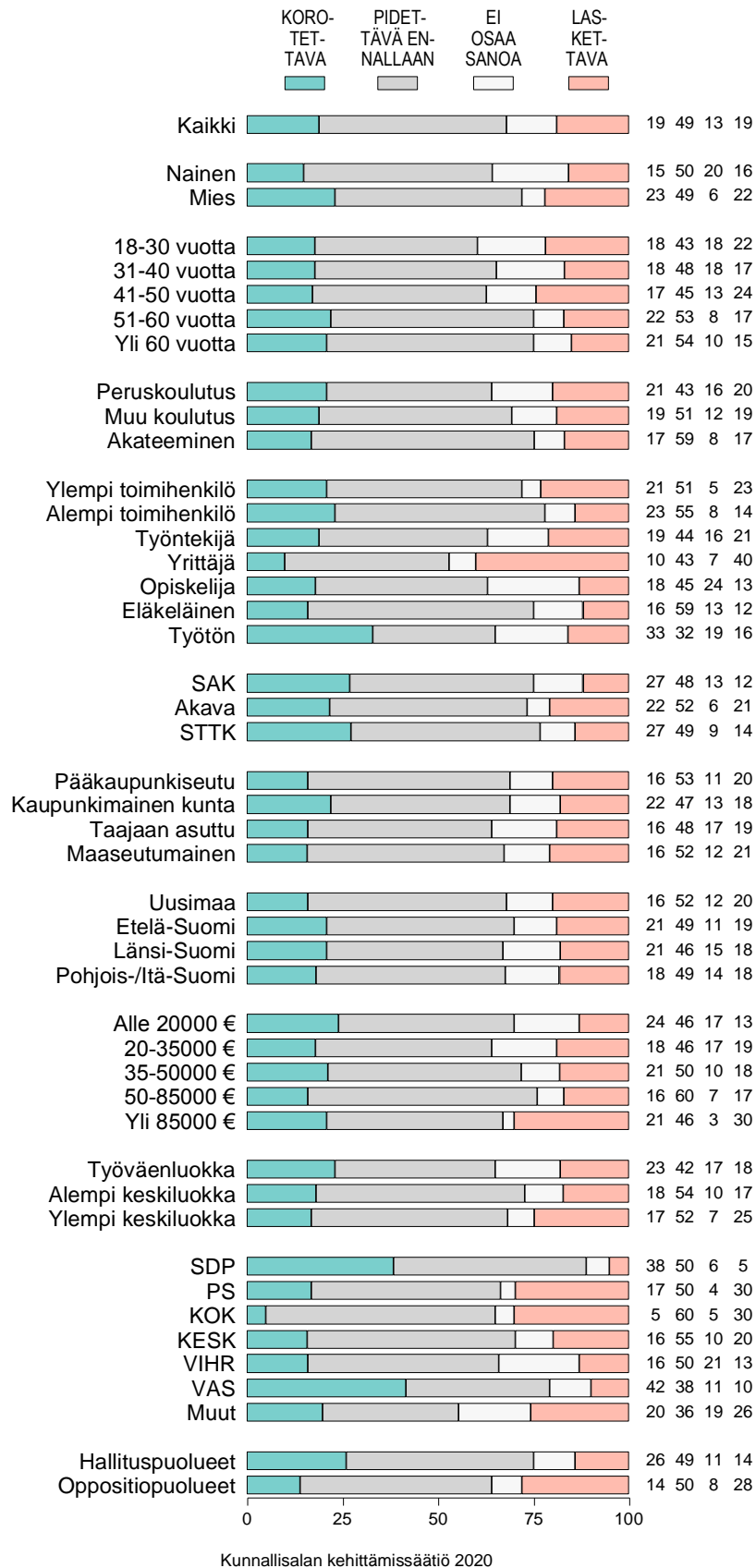
Kuvio 4-1. MITÄ ERI VEROILLE TULISI TEHDÄ: ANSIOTULOVERO VALTIOLLE (%).

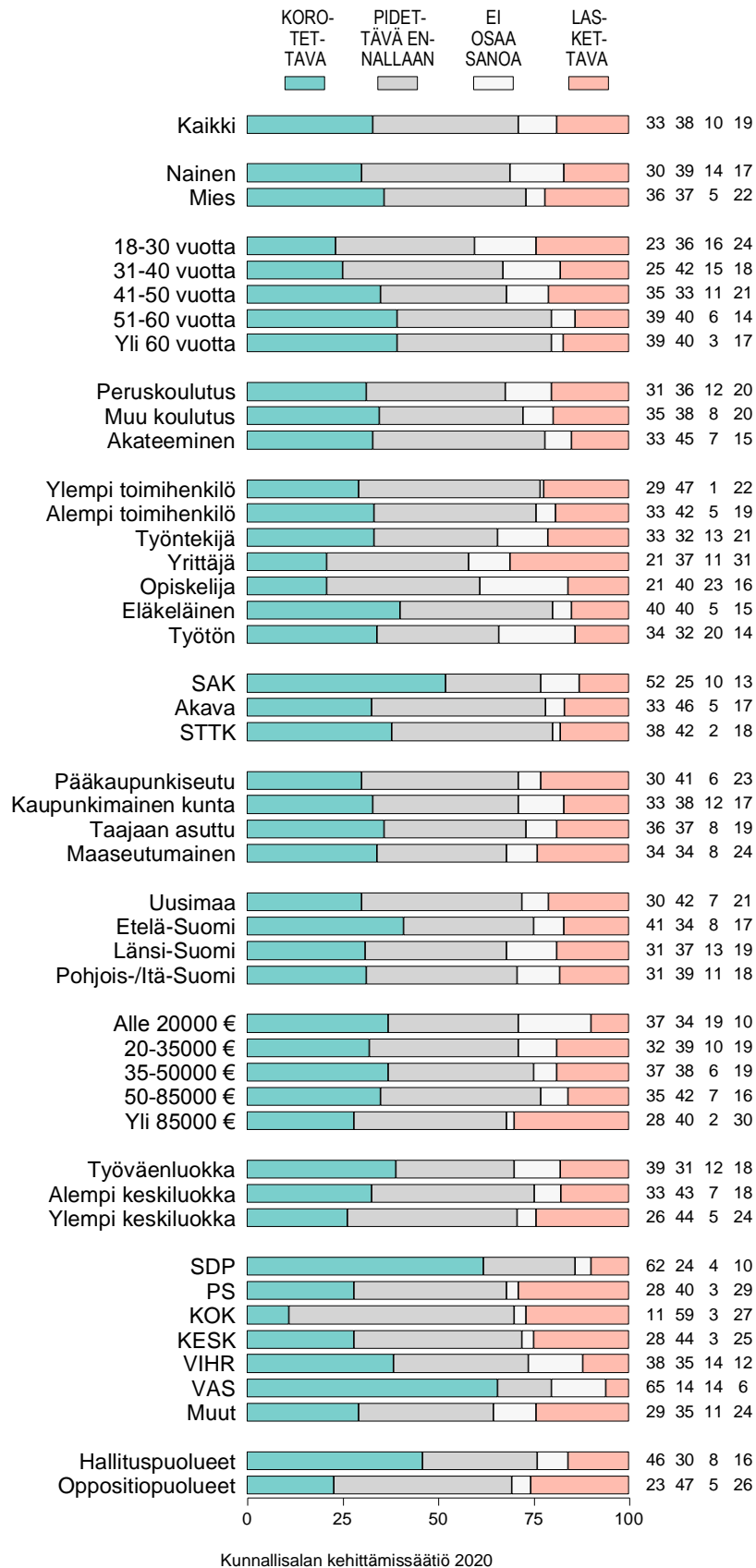
Kuvio 4-2. MITÄ ERI VEROILLE TULISI TEHDÄ: ENERGIAPEROT (polttoaineet, sähkö jne.) JA MUUT YMPÄRISTÖVEROT (%).

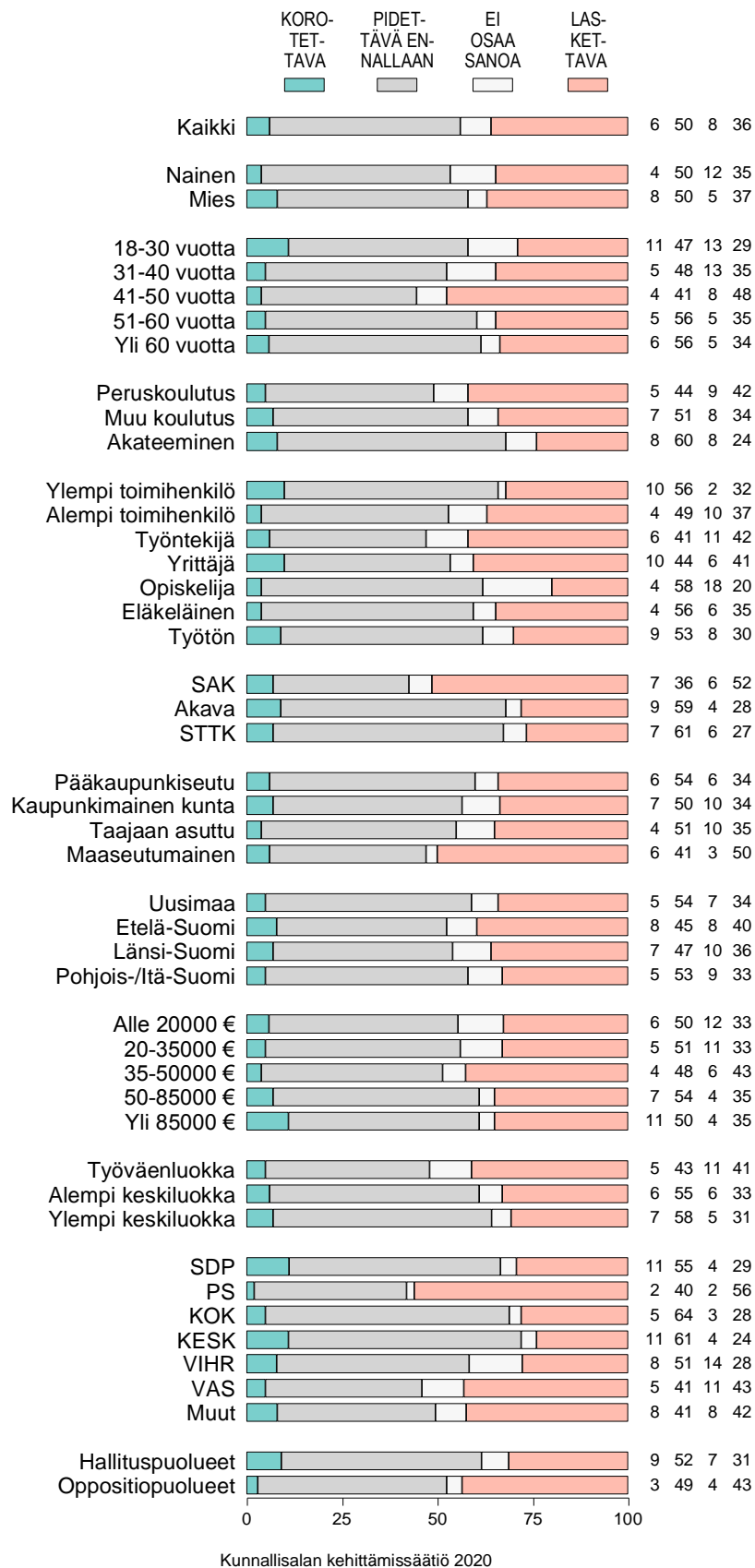
Kuvio 4-3. MITÄ ERI VEROILLE TULISI TEHDÄ: YHTEISÖVERO (yritysvero) (%).

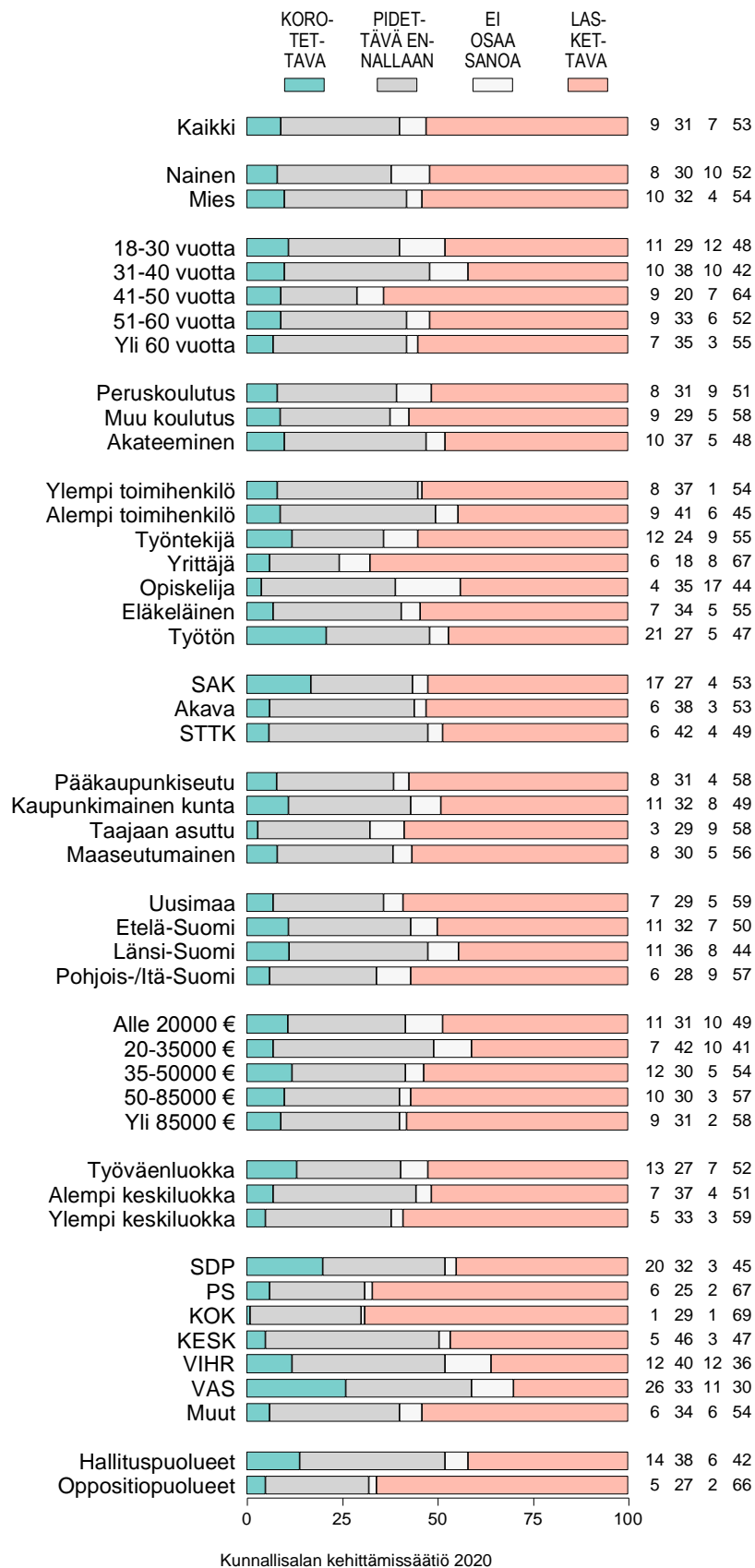
Kuvio 4-4. MITÄ ERI VEROILLE TULISI TEHDÄ: PÄÄOMAVERO (%).

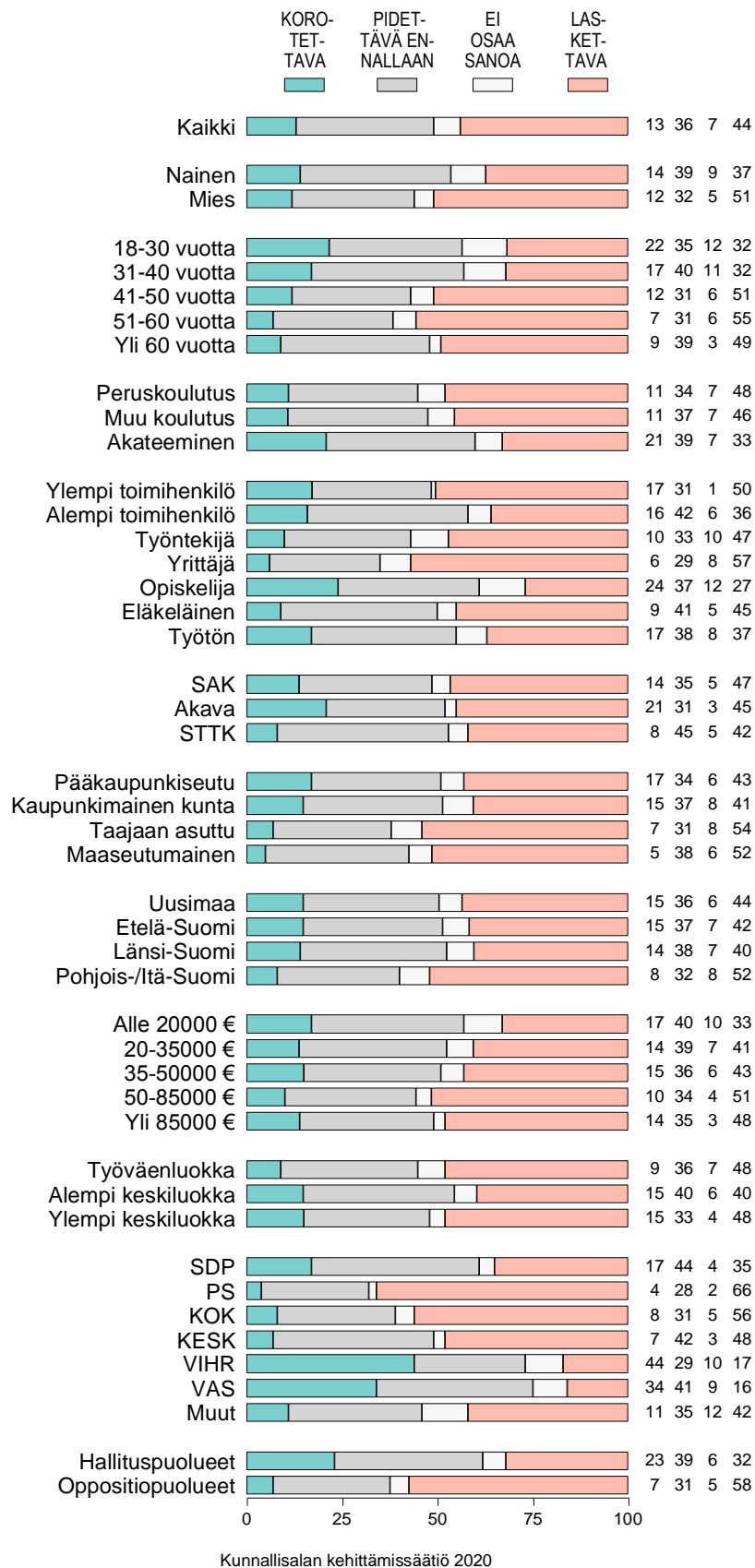
Kuvio 4-5. MITÄ ERI VEROILLE TULISI TEHDÄ: ARVONLISÄVERO JA MUUT VÄLILLISET VEROT (%).

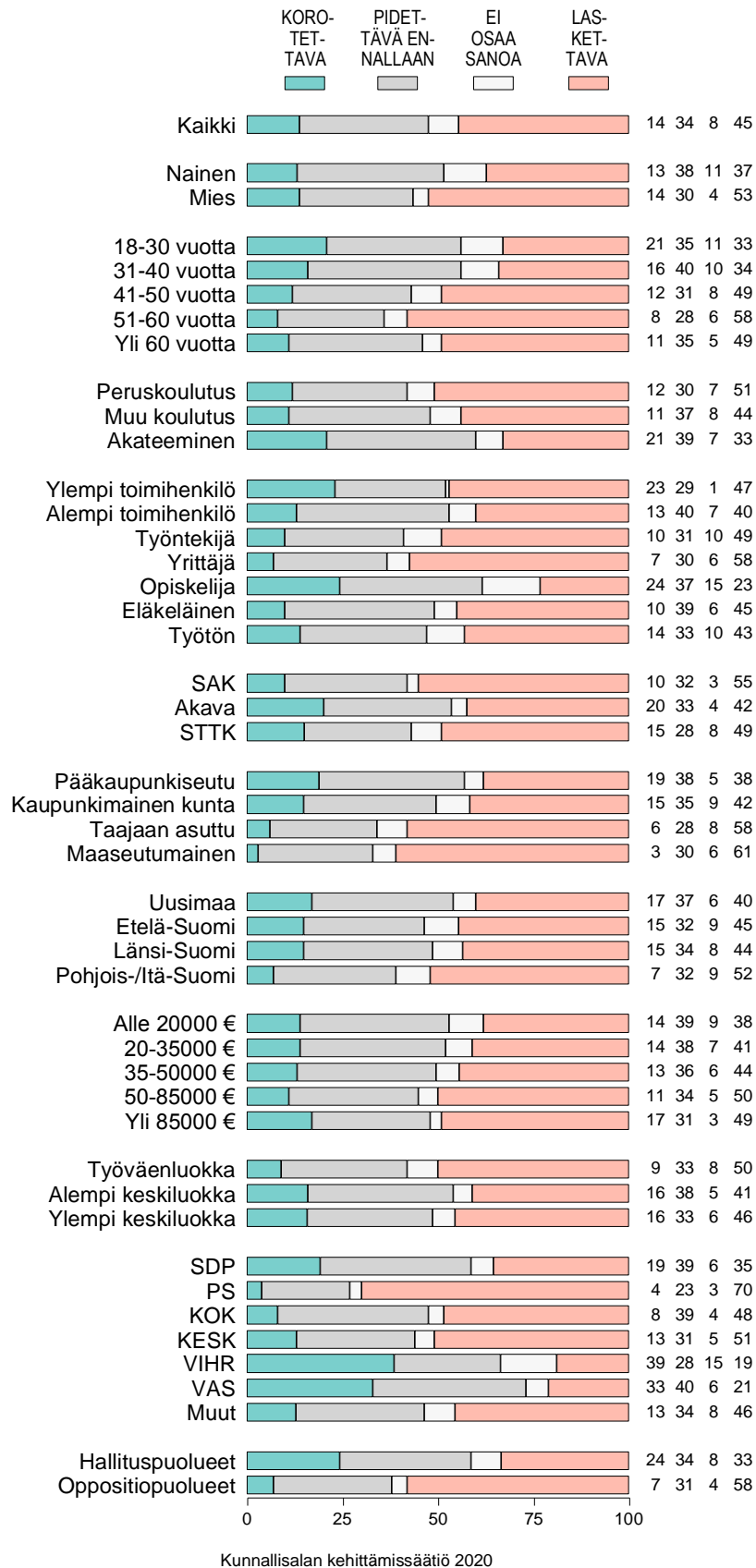
Kuvio 4-6. MITÄ ERI VEROILLE TULISI TEHDÄ: PERINTÖ- JA LAHJA-VERO (%).

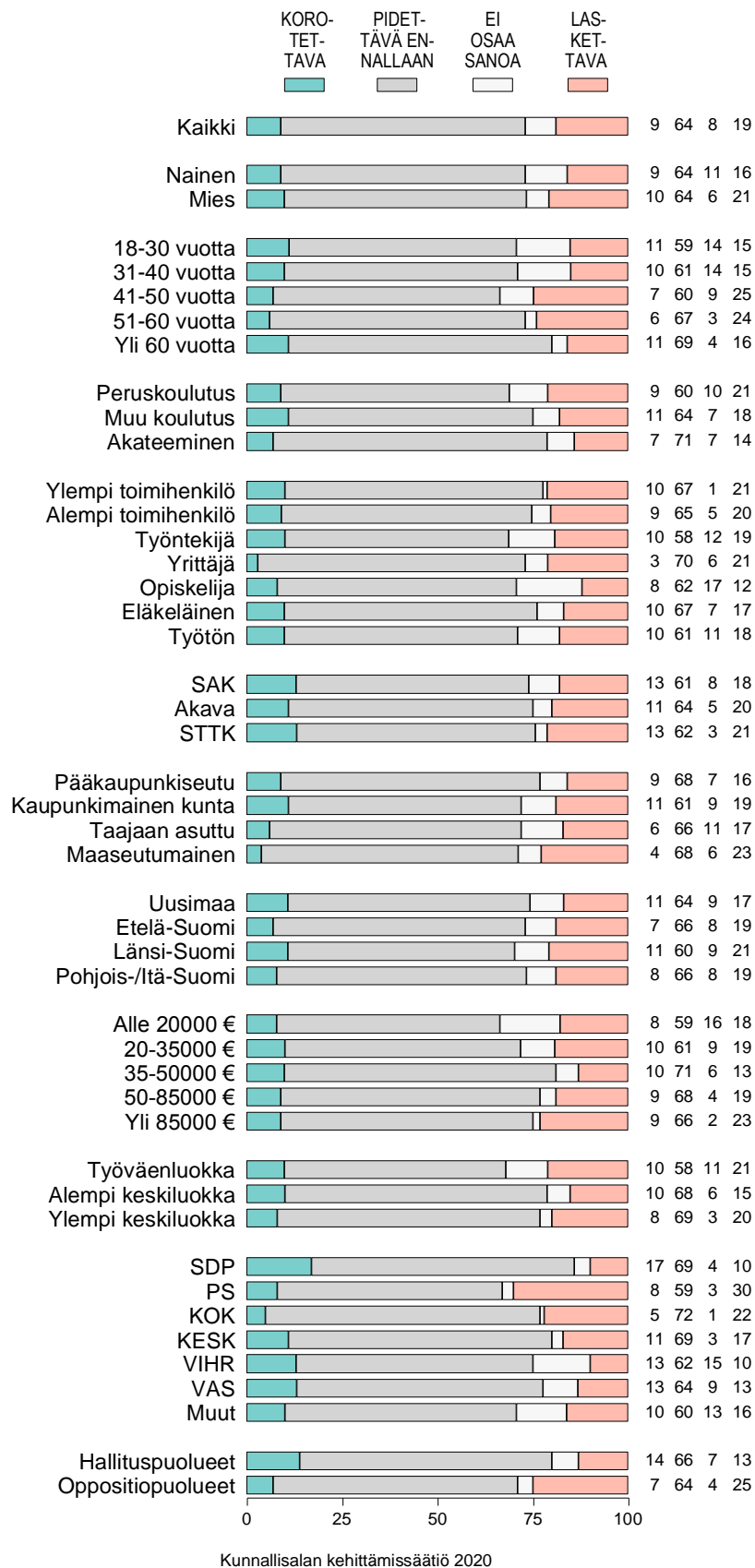
Kuvio 4-7. MITÄ ERI VEROILLE TULISI TEHDÄ: AUTOVERO (%).

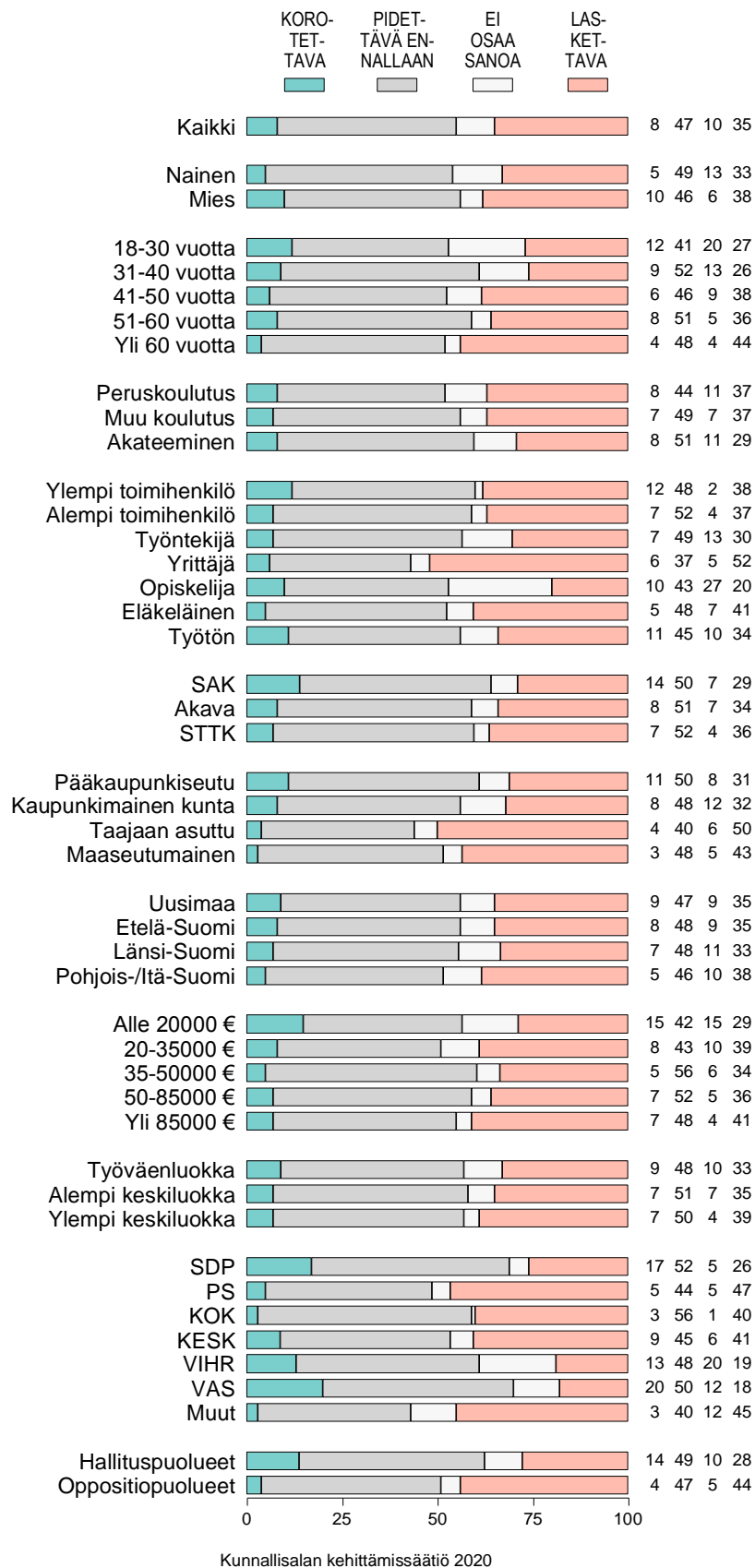
Kuvio 4-8. MITÄ ERI VEROILLE TULISI TEHDÄ: AJONEUVOVERO (käyttömaksu) (%).

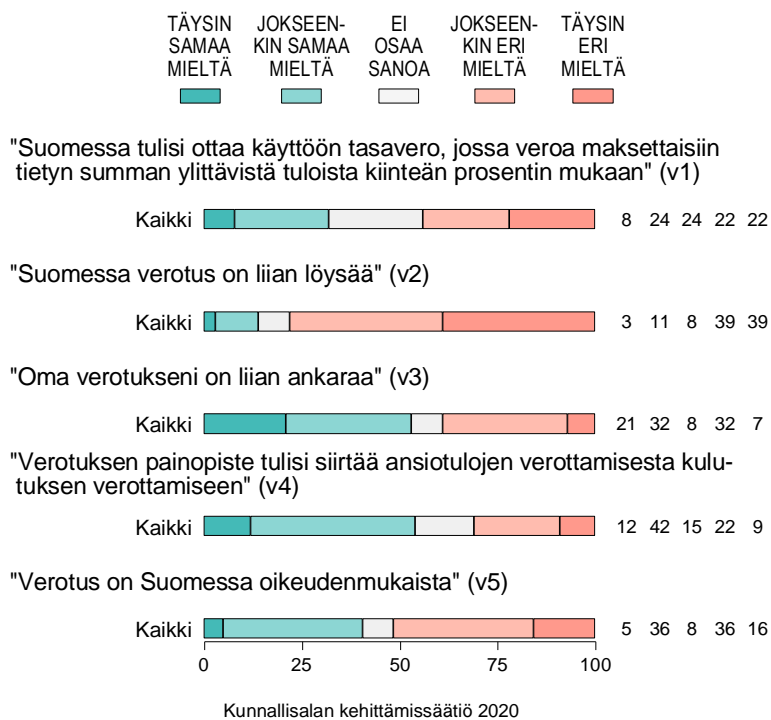
Kuvio 4-9. MITÄ ERI VEROILLE TULISI TEHDÄ: KUNNALLISVERO (%).

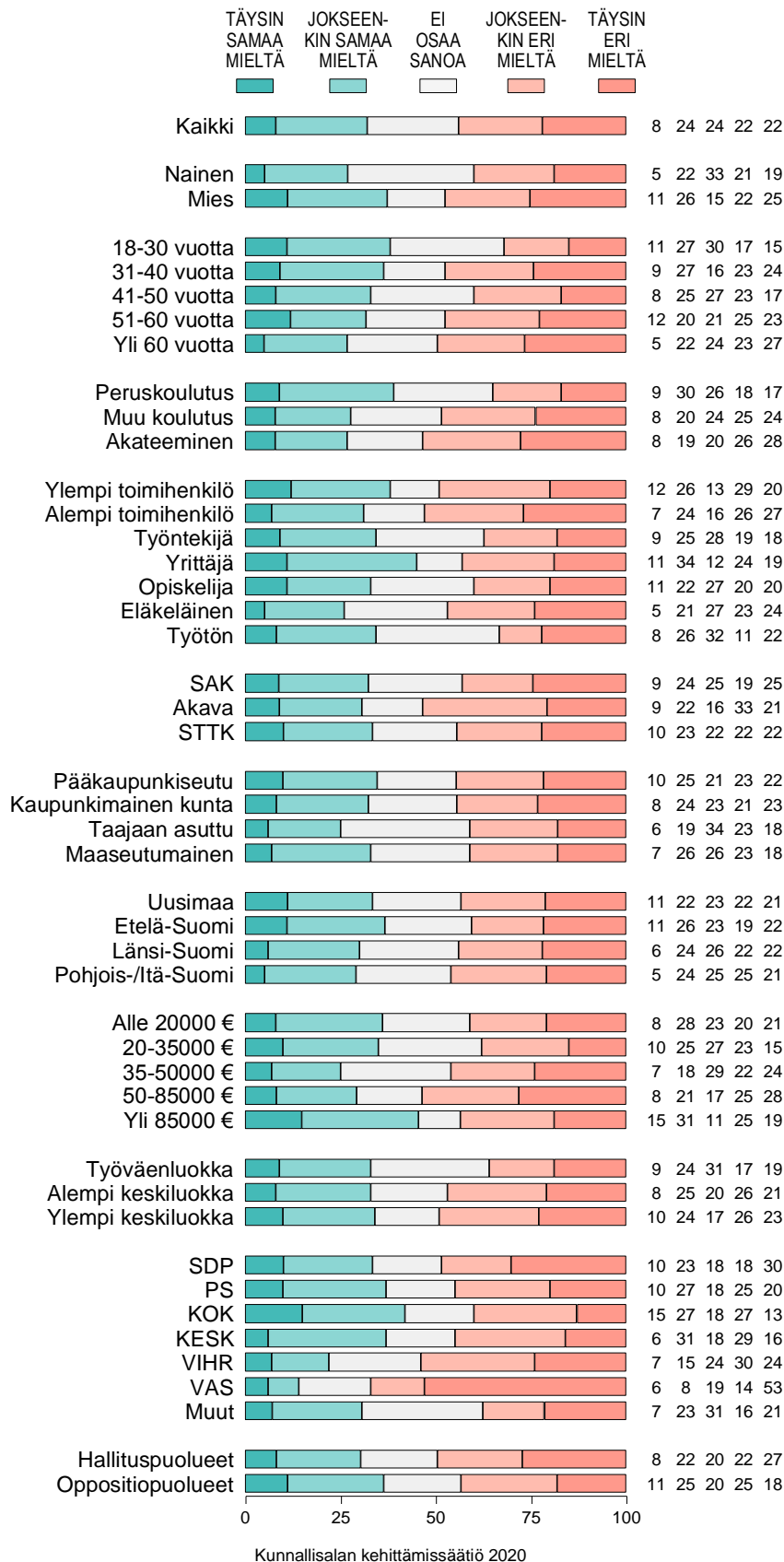
Kuvio 4-10. MITÄ ERI VEROILLE TULISI TEHDÄ: KIINTEISTÖVERO (%).

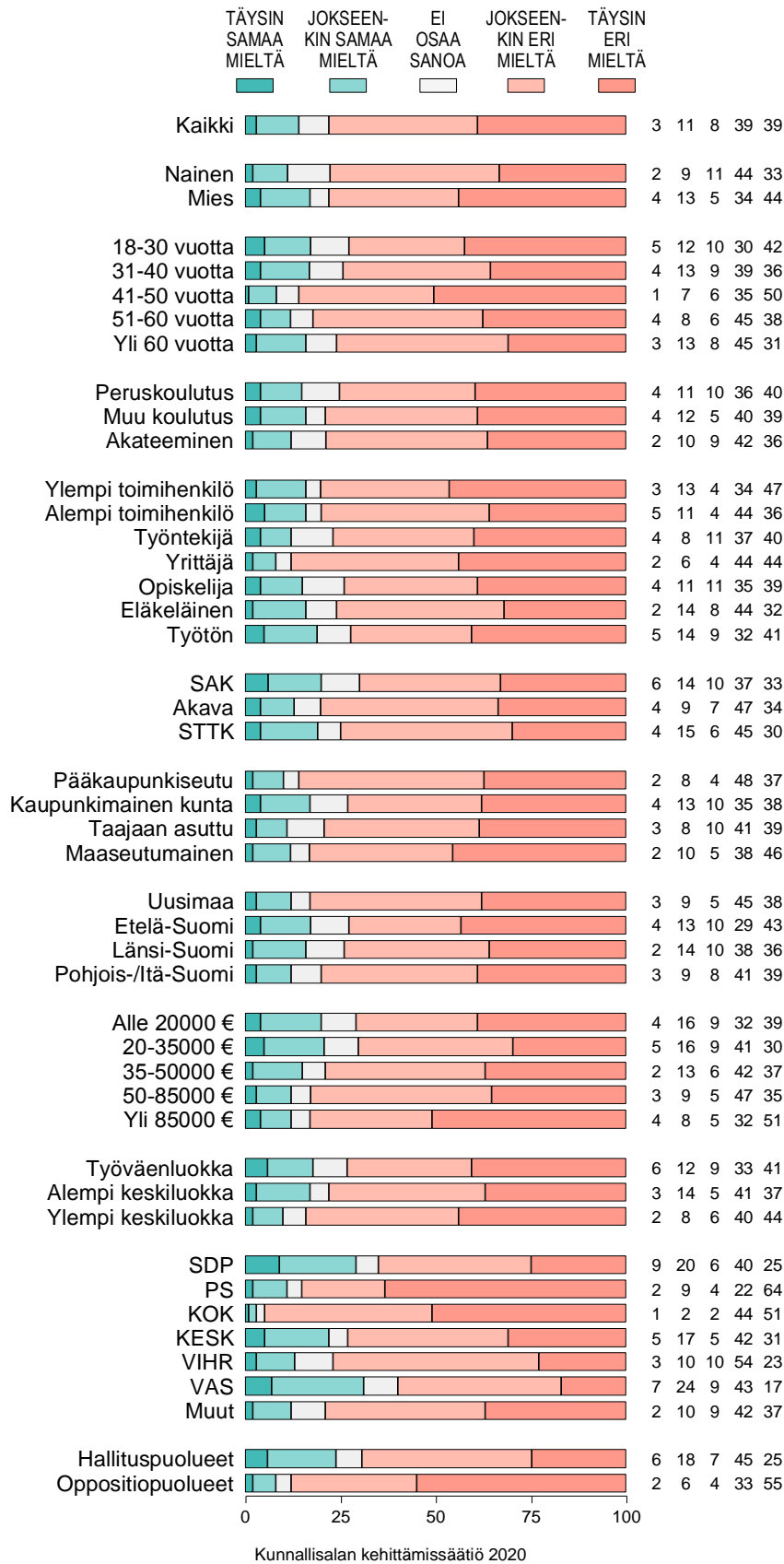
Kuvio 5. SUHTAUTUMINEN VEROTUSTA KOSKEVIIN VÄITTEMIIN (%).

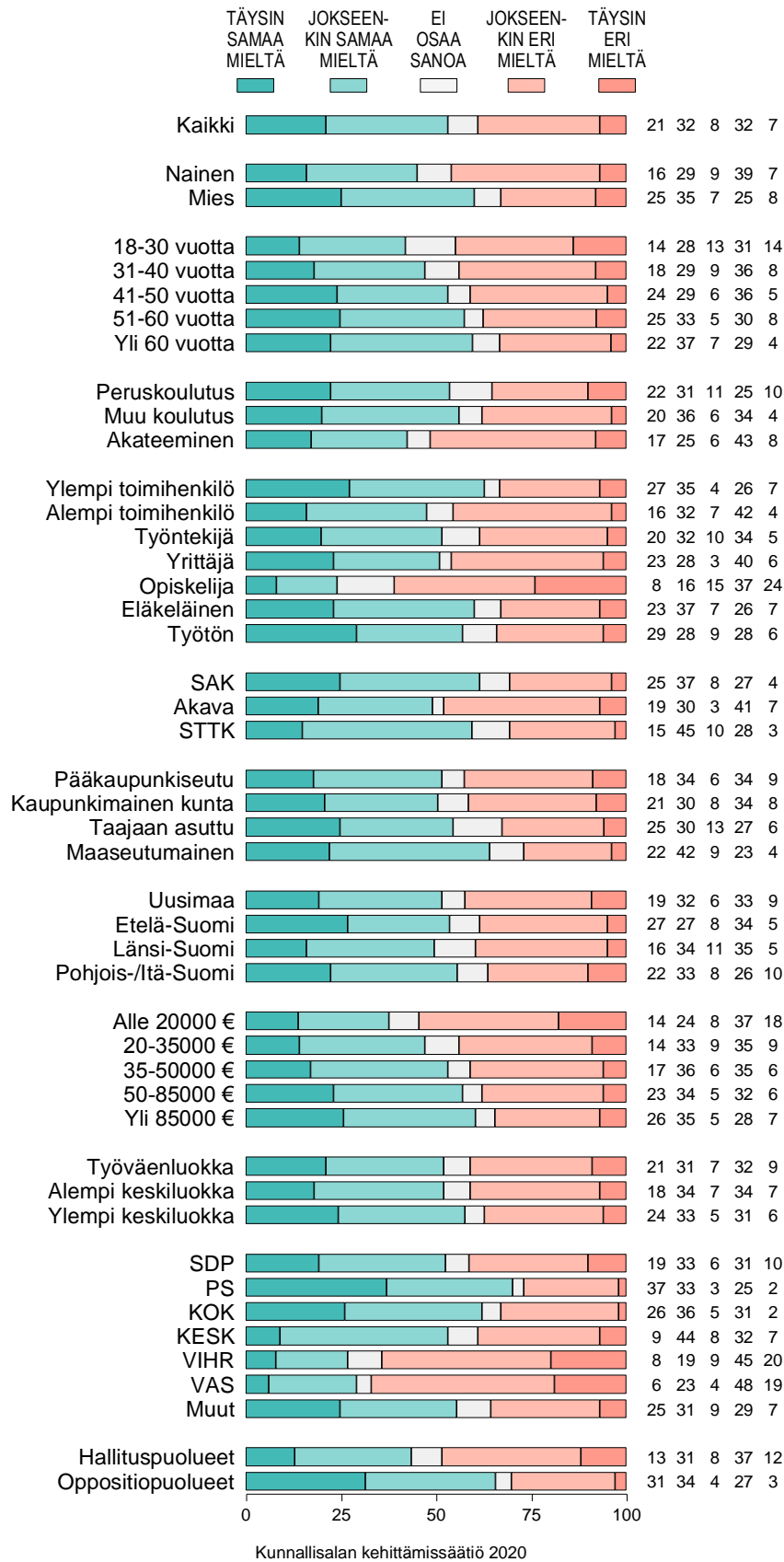
Kuvio 5-1. "Suomessa tulisi ottaa käyttöön tasavero, jossa veroa maksettaisiin tietyn summan ylittävistä tuloista kiinteän prosentin mukaan" (%).

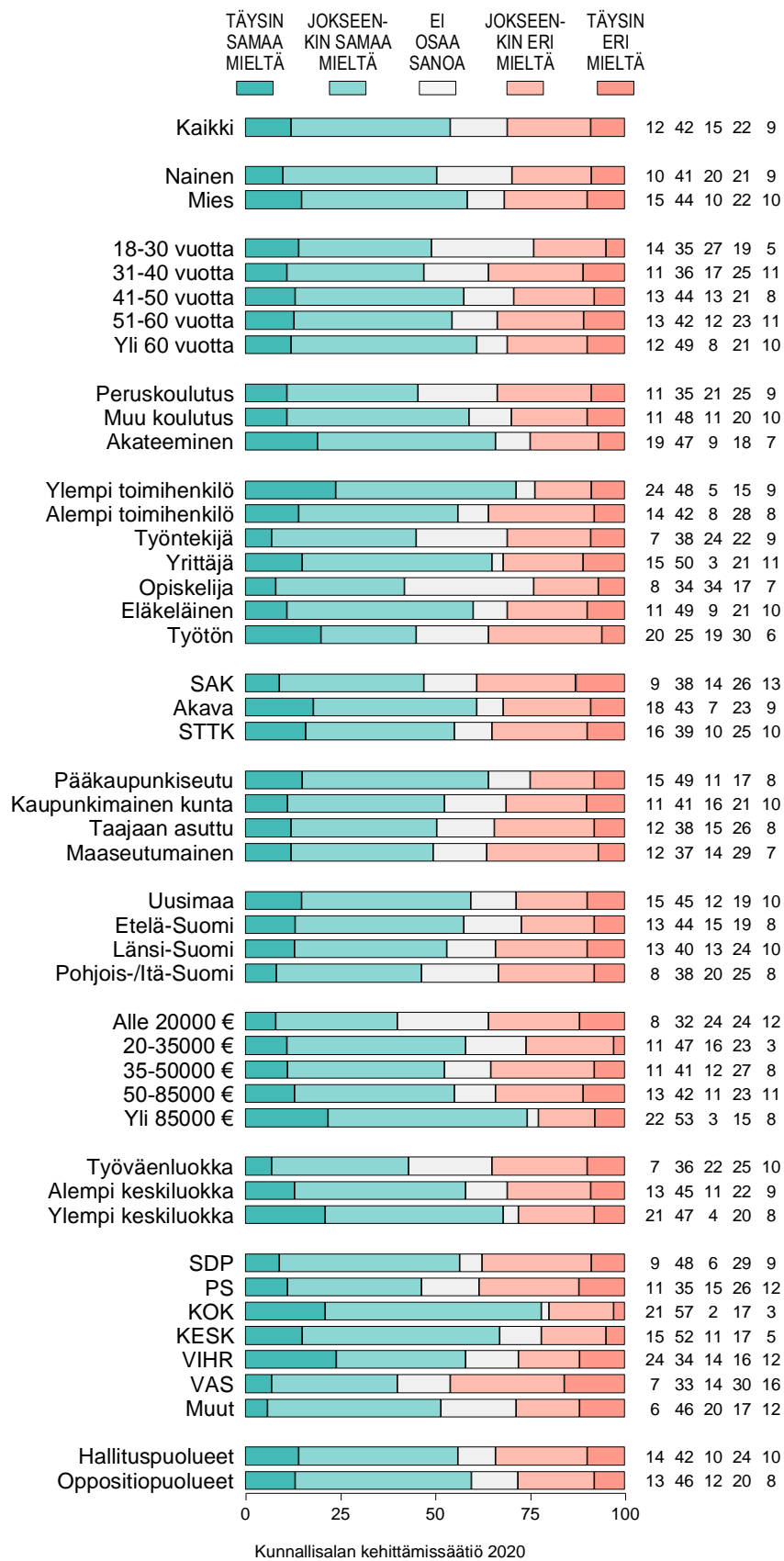
Kuvio 5-2. "Suomessa verotus on liian löysää" (%).

Kuvio 5-3. "Oma verotukseni on liian ankaraa" (%).

Kuvio 5-4. "Verotuksen painopiste tulisi siirtää ansiotulojen verottamisesta kulutuksen verottamiseen" (%).

Kuvio 5-5. "Verotus on Suomessa oikeudenmukaista" (%).

